

SYSTEM ORZEKANIA POZARENTOWEGO
ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Z 2015 r, poz. 1110)
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Z 2002 r. Nr 17, poz. 162, ze zm.)
4. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. Z 2013 r. poz. 267, ze zm.)

Powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności wydają odpowiednio:

1. orzeczenia o niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia;
2. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia;
3. orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy.

Wydanie orzeczenia następuje na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wniosek składa się w powiatowym zespole właściwym, dla miejsca stałego pobytu osoby zainteresowanej.

Wyjątek w tym zakresie dotyczy osób:

- ⑩ bezdomnych
- ⑩ przebywającym poza miejscem stałego pobytu ponad dwa miesiące ze względów zdrowotnych lub rodzinnych,
- ⑩ przebywających w zakładach karnych i poprawczych,
- ⑩ przebywających w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.

W celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności należy złożyć :

1. Wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności wypełniony na urzędowym formularzu.
2. Zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się osoba zainteresowana lub dziecko. Zaświadczenie ważne jest 30 dni od daty wydania i w tym czasie należy złożyć wniosek.
3. Aktualna dokumentacja medyczna załączona do wniosku, odzwierciedlająca schorzenia, które wywołują ograniczenia funkcjonowania mogące mieć wpływ na ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności (np. karty informacyjne, historię choroby, konsultacje specjalistyczne, itp)
4. Pozostała dokumentacja załączona do wniosku, odzwierciedlająca ograniczenia funkcjonalne mogące mieć wpływ na ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Dokumentacją niezbędną do złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień:

1. Wniosek o wydania orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień wypełniony na urzędowym formularzu;
2. Aktualna dokumentacja medyczna załączona do wniosku, odzwierciedlająca schorzenia, które wywołują ograniczenia funkcjonowania oraz inna dokumentacja mogąca mieć wpływ na określenie wskazań do ulg i uprawnień.
3. Orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy.

W przypadku braku lub niekompletności jednego z wymienionych dokumentów w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności oraz wskazaniach do ulg i uprawnień przewodniczący zespołu wzywa wnoszącego wniosek o uzupełnienie braków formalnych lub konieczności uzupełnienia dokumentacji medycznej oraz wyznacza termin złożenia brakującej dokumentacji z pouczeniem, że nieuzupełnienie jej w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Do czasu wydania orzeczenia osoba zainteresowana lub przedstawiciel ustawowy dziecka może wycofać wniosek o wydanie orzeczenia. Wycofanie wniosku nie wymaga żadnego uzasadnienia.

Wniosek w sprawie wydania orzeczenia rozpatrzony jest nie później niż w ciągu miesiąca od dnia jego złożenia.

W przypadkach bardziej skomplikowanych wniosek powinien być rozpatrzony nie później niż w ciągu 2 miesięcy od daty jego złożenia.

O każdym przypadku niezakończania sprawy w wyżej wymienionym terminie powiatowy zespół obowiązany jest zawiadomić wnioskodawcę, podając przyczynę zwłoki i wskazując nowy termin zakończenia sprawy.

Jeżeli wniosek jest kompletny, w celu jego rozpatrzenia przewodniczący powiatowego zespołu powołuje skład orzekający

Przy orzekaniu o wskazaniach do ulg i uprawnień wniosek rozpatruje jednoosobowo lekarz – członek powiatowego zespołu.

Przy orzekaniu o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wniosek rozpatruje co najmniej dwuosobowy skład.

Skład orzekający stanowi: lekarz, który jest zawsze przewodniczącym oraz członek składu orzekającego którym jest w zależności od wieku osoby orzekanej, celu jakim złożono wniosek, schorzenia: psycholog, pedagog, pracownik socjalny lub doradca zawodowy.

Każdy z członków składu orzekającego uczestniczący w posiedzeniu sporządza w zakresie swojej specjalności, ocenę dla potrzeb postępowania o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności.

Tak sporządzone oceny składają się na ostateczną decyzję składu orzekającego w przedmiocie zaliczenia osoby orzekanej do osób niepełnosprawnych lub braku kwalifikacji.

O terminie komisji zawiadamia się osobę zainteresowaną nie później niż 7 dni przed dniem rozpatrzenia wniosku.

Niestawienie się osoby w terminie wyznaczonym na posiedzenie o wydanie orzeczenia powoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

W przypadku gdy niestawienie się zostało usprawiedliwione ważnymi przyczynami lub zdarzeniem losowym w terminie 14 dni od dnia posiedzenia, wyznacza się nowy termin rozpatrzenia sprawy.

O powtórny termin zawiadamia się za zwrotnym poświadczeniem odbioru.

Jeżeli osoba zainteresowana nie może uczestniczyć w posiedzeniu składu orzekającego z powodu długotrwałej i nierokującej poprawy choroby, uniemożliwiającej osobiste stawiennictwo, potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim, badanie przeprowadza się w miejscu pobytu tej osoby. Natomiast w przypadku, gdy lekarz – przewodniczący składu orzekającego uzna posiadaną

dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny stanu zdrowia, a osoba nie może uczestniczyć w posiedzeniu składu z powodu długotrwałej i nierokującej poprawy choroby, uniemożliwiającej osobiste stawiennictwo, potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim, ocena może być wydana bez badania.

Za osoby niepełnosprawne, dzieci które nie ukończyły 16 roku życia uważa się osoby, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia całkowitej opieki i pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne w danym wieku.

Niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony (co najmniej na rok) jednak nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia.

Za osoby niepełnosprawne, która ukończyły 16 rok życia uważa się osoby, tu ustawodawca wprowadza trzy stopnie niepełnosprawności:

znacznym umiarkowanym lekkim

⑩ do **znacznego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

⑩ do **umiarkowanego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

⑩ do **lekkiego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne.

Stopień niepełnosprawności orzeka się na czas określony (jeżeli według wiedzy medycznej może nastąpić poprawa stanu zdrowia) lub na stałe (jeżeli według wiedzy medycznej stan zdrowia nie rokuje poprawy).

Od orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności osoba zainteresowana lub jej przedstawiciel ustawowy mogą wnieść, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia, odwołanie do wojewódzkiego zespołu, za pośrednictwem powiatowego zespołu, który wydał orzeczenie. Jeżeli powiatowy zespół uzna, że odwołanie jest zasadne i zasługuje w całości na uwzględnienie to wydaje nowe orzeczenie, w którym uchyla lub zmienia zaskarżone orzeczenie. Natomiast jeżeli powiatowy zespół nie znajdzie podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia, przesyła odwołanie wraz z aktami sprawy w terminie 7 dni od dnia złożenia odwołania do organu II instancji jaki jest Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Od orzeczenia wydanego przez Wojewódzki Zespół przysługuje odwołani do Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Przy orzekaniu o wskazaniach do ulg i uprawnień stopień niepełnosprawności określa się na podstawie przedłożonych ważnych orzeczeń rentowych. Natomiast zawarte w orzeczeniu wskazania lekarz ustala stosownie do naruszonej sprawności organizmu i ograniczeń funkcjonalnych uzasadniających korzystanie z ulg i uprawnień na podstawie bezpośredniego badania osoby zainteresowanej. Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień wydaje się do czasu upływu ważności orzeczenia o niezdolności do pracy lub inwalidztwie.

Od orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień nie przysługuje odwołanie.

Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub wskazaniach do ulg i uprawnień odzwierciedla rozpoznanie choroby zasadniczej, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcjonowania organizmu w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej osoby zainteresowane lub dziecka.

Orzeczenie musi zawierać co najmniej jeden, ale nie więcej jak trzy symbole przyczyny niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, które w równym stopniu wpływają na ustaloną niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności.

Osoba niepełnosprawna posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane na czas określony może wystąpić z wnioskiem o ponowne wydanie orzeczenia. Wniosek taki należy złożyć w powiatowym zespole maksymalnie na 30 dni przed datą utraty ważności posiadanego orzeczenia.

Termin posiedzenia składu orzekającego rozpatrującego wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia wyznacza się po upływie terminu ważności posiadanego orzeczenia wydanego na czas określony.

Błędem jest wydanie osobie orzeczenia w okresie posiadania przez niego ważnego orzeczenia.

Takie orzeczenie jest nieważne.

Wyjątkiem od zasady jest wydanie orzeczenia w związku ze zmianą stanu zdrowia. W przypadku zmiany stanu zdrowia z tytułu choroby już posiadanej lub gdy doszło nowe schorzenie, osoba zainteresowana posiadająca ważne orzeczenie, w każdym czasie może wystąpić z wnioskiem o ponowne wydanie orzeczenia uwzględniające zmianę stanu zdrowia.

Niezbędne druki w sprawie wydania orzeczenia można pobrać w siedzibie powiatowego zespołu przy ulicy Plac Floriański 1 w Skarżysku-Kamiennej oraz ze strony Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Skarżysku-Kamiennej.